

כל המשפחה מחוברת סביב הזרף של אבא

מסרים מהדף היומי / פרשת דברים תשפ"ב / גליון מס' 13

עיצוב ייחודי
להדפסה חסכונית
מומלץ להדפיס
ולחלק בעבודה ובקהילה

מחפש שיעור או חברותא מתאימה?
מעוניין להתחבר לקהילה בסביבה שלך?
לברור רכז 'חלקי בקהילתי' באזורך:
052-7600080

סעודה שלישית

השבוע למדנו בגמ':

דף ל.

"הכל בידי שמים חוץ מצינים ופחים".

הגמרא השבוע קובעת כי כל דבר שקורה לאדם הוא בידי שמים, מלבד אם הצטנן בקור או התייבש בחום. שכן מדברים אלו היה עליו להישמר בעצמו, באמצעות לבוש מחמם או הימנעות מיציאה לחום.

דברי הגמרא הללו הם המקור ליסוד המכונה בספרים "הביטחון המדומה". אדם המתעצל מלדאוג לפרנסת ביתו כחובתו, או מזלזל בשמירת בריאותו, ומתרץ עצמו בהיתממות: "אני בוטח בה" הגמרא אומרת שבטחון מעין זה לא יעזור לו.

היו שהמשילו זאת לאדם שנקלע לשיטפון; כאשר הגיעו מים עד נפש הופיעה מאי שם מכונית ונהגה הזמינו להיכנס ולהינצל. אלא שהלה סירב והכריז: "אני בוטח בה" שיצילני!". כאשר סירת הצלה חשה לעזרתו הוא סירב בטענה דומה, וגם כאשר רגע לפני שטבע הושלך אליו חבל ממסוק, התעקש להמשיך ב'ביטחוננו' המדומה, "רק ה' יצילני!" - זעק. בהגיעו לבי"ד של מעלה התאונן: "הן בטחתי בך, למה לא הצלת אותי?" וקול ענה מן הדממה: "שלחתי לך רכב לא רצית לעלות, שלחתי גם סירה ומסוק ואתה בשלך, רצית שרק אני אקח אותך, אז לקחתי אותך..."

איך זה קשור אלינו?

בטחון אינו תירוץ להתחמקות מקיום החובות של האדם לעצמו ולמשפחתו, אדרבה, נשמור על בריאותינו, נדאג לפרנסה, ולמרות זאת נדע שהכל בידי שמים.

יום שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף כ"ח:

"צדיקים עצמם לא כל שכן"

גמרתינו השבוע מסרבת לקבל עובדה המתארת צדיק שבא לידי מכשול, שהרי אם: "בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמם לא כל שכן?".

אדם שנוזהר שלא לעבור על דברי תורה, לא יזדמנו לו מכשולים, וממילא שמירת דיני התורה תהיה לו קלה יותר.

רבי יעקב עמדין, היעב"ץ, מספר: שני סוחרים יהודים שספינתם נטרפה בים, נפלטו לאדמת ספרד שהיתה אז תחת שלטון האינקוויזיציה, השניים שהבינו שהם בסכנת חיים, התחזו לגויים ופנו לחפש כל אחד אכסניה בנפרד. לאחר זמן, כאשר נפגשו השניים על סיפונה של ספינה, בדרכם למולדתם, סיפרו הם זה לזה את קורותיהם; התברר שהאחד נאלץ להתארח אצל גוי ומפני הסכנה נאלץ לאכול מהשיקוצים שהוגשו לו, ואילו חברו נקלע לביתו של יהודי אנוס וזכה לאכול רק מאכלים כשרים. הראשון פנה בכאב לרבו: "מפני מה לא זכיתי גם אני כחברי, ונאלצתי לאכול טריפות ונבילות?" בתגובה הביט בו הרב בעיניים חודרות: "האם זו הפעם הראשונה שאתה נכשל במאכלות אסורות?" - שאל. בתגובה השפיל האיש עיניו במבוכה... "הנה לך התשובה" - אמר הרב.

איך זה קשור אלינו?

הנזהר בשמירת ההלכה לפרטיה, משמים ישמרוהו מהיתקלויות ויחסכו ממנו התמודדויות מיותרות.

ליל שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף כ"ה:

"שמעת מיילי דבר נפחא ולא אמרת לן משמיה"

הגמרא השבוע מספרת: רבי אלעזר אמר הלכה מסוימת לריש לקיש. לאחר זמן, כאשר התברר לריש לקיש שרבי יוחנן הוא בעל השמועה, הקפיד על כך וקבל בפניו: "מפני מה לא אמרת לי הלכה זו משמו של רבי יוחנן?"

לרבי אלעזר הייתה סיבה טובה, שהרי הכל ידעו שהוא מקבל תורתו מרבי יוחנן, אך ריש לקיש בהיותו איש האמת דרש שרבי אלעזר יאמר זאת בפירוש.

מידת האמת דורשת מהאדם שידייק בדבריו גם בדברים של מה בכך, וזלזול בכך הוא תולדת השקר בספר שערי תשובה (שער ג, קפ"א) מתאונן רבינו יונה על אותם אנשים אשר "יחליפו מקצת הדברים אשר שמעו... כי לא ישתו לבם לחקור בעת שמעם - גם זאת מדה רעה!"

לחדרו של רבי מרדכי שולמן זצ"ל ראש ישיבת סלבודקא, נכנס מזכיר הישיבה ובידיו דף רשמי של הישיבה. ראש הישיבה התבונן בשרטוט בניין הישיבה שהודפס ב'בלנק' והביע את חוסר שביעות רצונו: "אין ליד הבניין עצים..." - העיר, המזכיר ההמום ניסה לשכנעו שזהו דרכם של שרטוטים, אך רבי מרדכי ברגישותו לאמת סירב לאשר זאת.

איך זה קשור אלינו?

גם אם איננו בדרגה שכזו, עלינו להשתדל למעט בתיאורים מנופחים ומוגזמים. הדבר מרגיל אותנו לשקר, ועלינו להיזהר מכך.